

Iwona Polewska – wizytator Kuratorium Oświaty w Opolu

Sprawozdanie z wizyty studyjnej do Walii (29.09-06.10.2013r.)

Rola inspekcji (ESTYN) w oczach dyrektorów szkół oraz przedstawienie rekomendacji dla polskiego systemu.

Estyn Inspektorat Jej Królewskiej Mości ds. Edukacji i Szkoleń w Walii jest instytucją niezależną od władz rządowych. Rola Inspektoratu Estyn, jako:

- sprawującego nadzór nad szkołami publicznymi, instytucjami edukacji ustawicznej oraz nad samorządem lokalnym w zakresie realizacji zadań oświatowych.
- doradcy informującego rząd, aby mógł na tej podstawie realizować politykę oświatową,
- wspierającego nauczycieli w ich codziennej pracy - szkolenia, dzielenie się dobrymi praktykami.

Dyrektor Simon Brown przedstawił to żartobliwie mówiąc, że nie można tylko przeprowadzać inspekcji, nie zapewniając wsparcia, bo jak głosi walijskie przysłowie „**nie poprawisz niczego ciągle ważąc świnie, trzeba ją także karmić**”.

W ciągu pięciu dni pobytu w Walii obejrzelśmy dwie szkoły podstawowe, gimnazjum i liceum oraz instytucje oświatowe. Rozmawialiśmy z dyrektorami szkół, nauczycielami, asystentami nauczyciela, uczniami, inspektorami, pracownikami samorządu lokalnego i uniwersytetu. Przedstawię niektóre spostrzeżenia z tych spotkań.

W pierwszej szkole Dwr-y-Felin Comprehensive School (Neath Port Talbot) wysłuchaliśmy prezentacji dyrektora szkoły Sue Handley na temat cech skutecznej szkoły, autoewaluacji i szkolnego planu nauczania. To, na co zwróciłam uwagę to sposób mówienia o swojej szkole: **to nam się udaje a nad tym musimy popracować**.

W szkole Maes y Morfa Primary dyrektor Joe Cudd pokazał nam jak realizowany jest program wsparcia dla rodzin i dzieci w skutecznym uczeniu się. Założenie, że dzieci radzą sobie lepiej, gdy ich rodzice angażują się w ich kształcenie. Szkoła ze względu na trudne środowisko ma bardzo wysoki poziom zabezpieczeń przed możliwością wejścia na teren placówki. Kolejne zaskoczenie to fakt, że dyrektor w ciągu dnia odwiedza około 15 zajęć lekcyjnych, pyta dzieci, czego się uczą. Dyrektor Cudd powiedział, że to jest jego szkoła i musi wiedzieć, co się w niej dzieje.

Podczas spotkania w Ośrodku Kształcenia Ustawicznego, Rozrywki i Informacji w Neath Port Talbot,

Mike Daley (lider systemów NPT) przedstawił prezentację na temat wykorzystania danych z ewaluacji w samorządzie lokalnym oraz na poziomie szkoły dla wsparcia szkół w podróży do doskonałości.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach

III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Dane i wyniki:

- muszą mieć wpływ na dzieci,
- muszą dawać informacje na temat doskonalenia szkół – co możemy zrobić lepiej?
- powinny podnosić poziom kierownictwa i nauczania w szkole.

Podkreślił, że dane są najważniejsze w procesie podejmowania decyzji nie tylko przez dyrektora, ale i przez nauczycieli.

Ewaluacja wewnętrzna opiera się na ramach Estyn. Sens autoewaluacji oddaje też stwierdzenie, że gdy szkoła ma dobre wyniki to łatwo się opuścić.

Pytania, które w procesie ewaluacji zadaje sobie szkoła:

- Gdzie jesteśmy?
- Gdzie chcemy być?
- Co musimy zrobić?

Monitorowanie opiera się na danych, daje trzeźwy ogląd: gdzie jesteśmy, jak sobie radzimy, jak wyglądamy w porównaniu z innymi szkołami.

Inspekcja Estyn zadaje pytania:

- Skąd wiecie jak radzi sobie wasza szkoła?
- Co robicie, aby się poprawić?

Na uwagę zasługuje opinia wyrażona przez Mike Daley „**Nikt nie zna naszej szkoły lepiej od nas samych. Jeżeli urzędnik powie mi coś, czego nie wiem o swojej szkole to czy dobrze wykonałem moją pracę?**”

Karyn Keane dyrektor Newport High School omówiła wpływ inspekcji na ewaluację wewnętrzną prowadzoną w szkole i na planowanie doskonalenia. Szkoła ta plasuje się w czołówce szkół walijskich, ostatnio podniosła swoją pozycję z IV na II miejsce. Inspekcja Estyn odbyła się w 2007 roku. Kadra pracowała ciężko, ale nie przekładało się to na wyniki. Problemem szkoły była absencja uczniów i złe zachowania. Zagrożeniem byłaby dalsza taka sama ciężka praca – co zmienić?

Poczucie wśród kadry, że możemy się poprawić. To, że Estyn stwierdziło, że musimy się poprawić. Dyrektor Keane stwierdziła żartobliwie: „**Ocena Estyn była niesprawiedliwa, pokażemy im. Jesteśmy w stanie się zmienić.**” Nauczyciele bardzo się zaangażowali. Zrobili krok dalej. Ale gdy dyrektor powiedział to i to zamierzamy zrobić, niektórzy nauczyciele odeszli, bo stwierdzili, że to nie dla nich. Dyrektor i nauczyciele w tej szkole nie boją się nowych wyzwań. Uważają, że jeżeli jest jakieś prawdopodobieństwo, że coś może pomóc uczniom, to warto tego spróbować. Dyrektor jasno określiła mocne strony szkoły i to, nad czym jeszcze muszą popracować.

Ponowna wizyta inspektorów z Estyn w 2009 roku dała im pewność, zobaczyli zmianę w pracy nauczycieli i stosunku uczniów do nauki i zachowania. Na koniec prezentacji Dyrektor Keane wyświetliła slajd z pytaniem „Co powie Estyn?” i datą kolejnej inspekcji w listopadzie 2013 roku.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Reasumując: rola Estyn przedstawiana jest przez dyrektorów walijskich szkół, jako zasadna, chociaż widoczne były obawy o jej wyniki. Jest instytucją, która ma duży prestiż. Inspekcja, jako połączenie kontroli i ewaluacji wymaga od dyrektora szkoły solidnego przygotowania poprzez opracowanie wymaganych danych na temat (np. oceniania, ewaluacji wewnętrznej i planów pracy) i przesłanie ich w plikach na tydzień przed rozpoczęciem inspekcji. Zespoły złożone są z inspektorów Estyn, szkolnego inspektora (osoba z innej szkoły) oraz przedstawiciela placówki podlegającej inspekcji. Istotna jest rola osoby ze szkoły: jako członek zespołu przysłuchuje się dyskusjom, może się wypowiadać, wskazywać na inne dowody potwierdzające spełnianie wymagań. Dyrektor w trakcie badań dowiaduje się, jakie problemy zdiagnozowano i podczas pobytu inspektorów ma podać jak je rozwiąże. We wszystkich szkołach widoczna była świadomość konieczności prowadzenia autoewaluacji oraz jej przydatności. Dlatego dyrektorzy odwiedzanych szkół potrafili otwarcie powiedzieć „w tym jesteśmy świetni, nad tym pracujemy a z tym sobie nie radzimy”. Ponieważ za warunki pracy szkół odpowiadają samorzady one także podlegają inspekcji Estyn.

Rekomendacje:

1. Większa odpowiedzialność dyrektora za przygotowanie danych do ewaluacji – ciekawe rozwiązanie gotowe formatki do wpisywania danych wysyłane przed wejściem ewaluatorów.
2. Dałoby to więcej czasu na właściwe działania ewaluacyjne: rozmowy, obserwacje zajęć.
3. Dostosowanie liczby ewaluatorów do wielkości ewaluowanej placówki.
4. Zwiększenie roli ewaluacji wewnętrznej.
5. Wnioski z ewaluacji czy także rekomendacje?